

[Dahl.]

tænkelig ved. Nu er det jo en Venstreminister, der skal vælge disse 5 Medlemmer, hvis Forslaget bliver vedtaget, og saa er i hvert Fald den Betyrning taget bort. Vi fra vor Side er lige saa varme Venner af Forslaget nu under den nye Regering og med den Myndighed, den faar overfor det eventuelle Udvalgs Sammensætning, som vi har været før. Hvad vi ønsker, er blot at gøre vore Anskuelse gældende i et saadant Udvalg, faa Lejlighed til at drøfte dem med Repræsentanter for de andre politiske Partier og faa Lejlighed til at drøfte dem med Repræsentanter baade for Folkekirken, som den er i Øjeblikket, og for det, som man med et yndet Udtryk fra Venstres Side her i Salen plejer at kalde Menigheden. Vi er saa overbevist om vore Anskuelsers Levedygtighed, at vi tror, det vil være os muligt at overbevise de andre om, at det er den Vej, vi maa frem.

Man har ogsaa i Dag som ved tidligere Lejligheder, naar Forslaget er blevet drøftet her i Tinget, stærkt fremhævet, at de to Partnere, som den ærede Ordfører for Venstre udtrykte det, var saa vidt forskellige; Socialdemokraterne ønskede fuldstændig Adskillelse af Stat og Kirke, og det konservative Folkeparti ønskede en Kirkeforfatning. Jeg skal villig indrømme, at Socialdemokratiet ønsker en fuldstændig Adskillelse af Stat og Kirke, saa dybtgaaende, som den kan blive med de Grundlovsbestemmelser, vi har for Øjeblikket, og det er det, vi vil kæmpe for. Hvad de Konservative ønsker, hvilke Forudsætninger de gaar ind i Udvalget med, skal jeg naturligvis ikke udtale mig om, men Socialdemokraterne gaar til en saadan Overvejelse ud fra det Synspunkt, at en Adskillelse af Stat og Kirke er det, som gavner Staten bedst, og det, som gavner Kirken bedst. Thi som Forholdene er for Øjeblikket i den Folkekirke, man fra konservativ Side og fra Venstres Side kapper om at lovprise, tror vi, at de er forelede. Nu er der for det første det mærkelige derved, at man opererer med Begrebet Folkekirken uden at gøre noget Forsøg paa at klargøre, hvad man mener dermed. Man erklærer denne Folkekirke sin varmeste og inderligste Kærlighed, men vogter sig for at udtale noget virkeligt om, hvad man mener med den. Det var en Gang for en Del Aar siden et meget yndet Udtryk om denne Folkekirke — det stammede fra den afdøde Pastor Monrad ved Marmorkirken her i Byen —, at Folkekirken var en borgerlig Indretning, og det har man egentlig ikke bestridt fra

nogen Side. Man har søgt at modificere det fra anden Side ved at sige: Folkekirken er en borgerlig Indretning plus noget mere, men hvad dette „noget mere“ egentlig er, har man aldrig rigtig faaet at vide. Jeg skal ikke gøre mig til af, at jeg har fundet en udtømmende Definition af Folkekirken, og skal derfor afholde mig fra at komme ind derpaa, men jeg skal antyde, hvad der er det karakteristiske for Forholdet mellem Staten og Folkekirken for Øjeblikket, og hvad der i hvert Fald maa ske, hvis man naar til en Adskillelse af Staten og Folkekirken.

Det, der er karakteristisk for Folkekirken i Øjeblikket, er, at den er fuldstændig under Statens Formynderskab, at alt — saa godt som alt i hvert Fald, jeg tror endogsaa, man kan sige alt —, hvad der angaar den aandelige Side, altsaa Bekendelse, Lære, Ritualer o. s. v., er under Statens Formynderskab. Vi har autoriserede Ritualer, vi har autoriserede Salmebøger, vi har autoriserede Lærebøger i Religion og i Bibelhistorie, det vil sige, det er Staten, der autoriserer, og naar Afvigelserne fra Folkekirkens Bekendelse, den autoriserede Bekendelse og de autoriserede Ting, som der ellers er Tale om, bliver for store hos en eller anden Menighed eller Præst, eller hvad det nu kan være, saa paakalder man fra kirkelig eller Menighedens Side Statens straffende Arm; saa er Staten Politibetjenten, der skal sørge for den sande Læres Overholdelse og sørge for, at det, som Staten har paatrykt sit Autorisationsstempel, bliver overholdt. Vi finder, at det er utilfredsstillende for Staten at være denne Autorisator af Tro, Bekendelse, Psalmebøger, Ritualer indenfor Folkekirken. Det forekommer os at være en Opgave, som Staten hverken har Myndighed eller Evne til at løse.

Derfor maa det allerførste, der finder Sted i Tilfælde af en Adskillelse af Stat og Kirke, være, at alt, hvad der vedrører Tro, Bekendelse, Lære, i det hele taget det religiøse Liv herhjemme, har Staten at holde sig fra. Det maa overlades til Menighederne og til den enkelte selv, hvorledes han vil forholde sig der. Derfor tilsigter vi med Hensyn til dette Lovforslag om en Kommissions Nedsættelse og vil vi tilsigte ved en eventuel Forhandling om Ophævelse af det nuværende Forhold mellem Stat og Folkekirke at give Udtryk for den Opfattelse, at alt det, som vedrører den Slags Ting, jeg her har nævnt, magter Staten ikke, det har Staten ingen Ret til at bestemme om, at autorisere. Det maa blive Menighederne eller Samlinger af Menigheder, Kirkesamfund —